

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

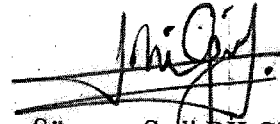
Sayı : Z-43452547-120.07- 985225
Konu : Soru Önergesi

17.03.2022

Sayın Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

İlgi : 16.02.2022 tarihli ve 7/58974 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2021 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurular soru konusu yapılmış olup önergenize cevap olarak söz konusu Kurum tarafından gönderilen yazı ekte yer almaktadır. Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadı BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Kamu Denetçiliği Kurumunun Cevabî Yazısı ve Ekleri (11 sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Sayı : E-81460570-610-4199

01.03.2022

Konu : Soru önergesi hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İlgi : 17.02.2022 tarihli ve 24301011-968515 sayılı yazınız.

İlgide yer alan yazınızda; Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel'in Kurumumuza yapılan başvurular ile Kurumumuzun kararlarına ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı soru önergesi ilettiği ve söz konusu önergenin cevabının gönderilmesi gerektiği bildirilmiştir.

Bahse konu önergede yer alan soruların yanıtı ile tavsiye kararlarına uymayan idarelerin listesi ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Ek: Manisa Milletvekili Sn. Özgür ÖZELin soru önergesi yanıtı (10 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 00KT-ZBMP-ORMT Belge Doğrulama Adresi : <https://ebys.ombudsman.gov.tr/sorgu/sorgula.aspx>

Adres: Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon No : 0312 465 22 00

e-Posta :

Kep Adresi : kamudeneticiligikurumu@hs01.kep.tr

Fax No : (312) 465 22 65

İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

Bilgi İçin : Merve ÜSTÜN METE

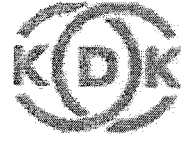
Kamu Den. Uzmanı

Dahili No:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Manisa Milletvekili Sayın Özgür ÖZEL'in Kurumumuza yapılan başvurular, verilen kararlar ile tavsiye kararlarına uyum durumu vb. gibi hususları içeren soruları aşağıda yanıtlanmıştır.

Kamu Denetçiliği Kurumu Anayasal bir Kurum olarak; kamu hizmetlerinde kalitenin artırılmasına yönelik bağımsız ve etkin şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka, hakkaniyete ve iyi yönetim ilkelerine uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlendirilmiştir.

Kurumumuz 9 yıllık süreçte tavsiye kararları ve uzlaştırıcı yönüyle bireylerin adalete hızlı erişimini sağlayan, önleyici ve eğitici rolüyle uyuşmazlıkların doğmasının engellenmesine katkıda bulunan, iyi bilinen, tercih edilen, daha etkin bir hak arama kurumu olmuştur.

Kurumumuz "insan odaklı" bir anlayışın idari mekanizmaya yerleşmesi, hizmetin icrasında temel hak ve hürriyetlerin korunarak hukukun üstünlüğünün tam anlamıyla sağlanması ve iyi yönetim ilkelerinin kamu yönetimi aktörlerince benimsenerek iş ve işlemlerde temel alınması hedefiyle;

- İyi yönetim ilkelerine uyulması yönünde verilen öneriler ile idarenin iyi işleyişine katkıda bulunulduğu gibi vatandaşın yönetime bizatihi katılımı sağlanmıştır.

-Mevzuat değişikliği ile geniş kitleleri ilgilendiren problemlerin çözümüne katkıda bulunulmuştur.

- İdare ile vatandaş arasında köprü görevi görerek bireysel problemlere dostane yollarla çözüm üretilmiştir.

-Bilgilendirme bürosu aracılığıyla vatandaşın sorununa çözüm bulunmuş veya vatandaşa hukuki yardımda bulunularak sorunun çözümüne yönelik yönlendirmeler yapılmıştır.

-Toplumun genelini ilgilendiren konularda özel raporlar hazırlanmıştır.

-Toplumun genelini ilgilendiren konularda konuyla ilgili tüm taraflar bir araya getirilerek çalıştaylar yapılmış ve sonuçları rapor haline getirilerek TBMM, idareler ve kamuoyuna sunulmuştur.

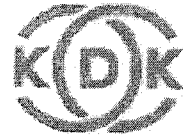
1. Kamu Denetçiliği Kurumuna 2021 yılında kaç adet şikâyet başvurusu yapılmıştır?

Kurumumuza 2021 yılında 18.843 başvuru yapılmıştır. Yaklaşık 9 yıllık süreçte yapılan toplam başvuru sayısı ise **189.587**'dir.

Yıl/Tarih	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
Toplam Şikâyet Sayısı	7.638	5.639	6.055	5.519	17.131	17.585	20.968	90.209	18.843	189.587

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

2. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 20'nci maddesi Kurumun inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırılmasını öngörmektedir. 2021 yılında başvuruların ne kadarı sonuçlandırılmıştır? Süresi dâhilinde sonuçlandırılmayan başvuru bulunmakta mıdır? Varsa bu başvuruların Kanunda belirtilen süre dâhilinde yanıtlanmamasının gerekçesi nedir?

2021 yılında, yıl içerisinde alınan 18.843 başvuru ve 2020 yılından devreden 2.939 başvuru olmak üzere toplam 21.782 adet şikâyet başvurusu değerlendirilmek üzere işleme alınmıştır. Değerlendirmeye alınan toplam 21.782 adet şikâyet başvurusunun 19.740 tanesi (%90,63'ü) Kurumumuz tarafından sonuçlandırılmış olup 2.042 adet şikâyet başvurusunun incelenmesine devam edilmektedir. 2021 yılında tamamlanamayan dosyalar ise, yılın son aylarında yapılan ve altı aylık yasal inceleme süresi devam eden başvurulardan oluşmaktadır.

2020 Yılından Devreden Dosya Sayısı	2021 Yılında Dağıtılmış Dosya Sayısı	Toplam	2021 Yılında Sonuçlandırılan Dosya Sayısı	İşlemi Devam Eden Dosya Sayısı
2.939	18.843	21.782	19.740	2.042

Bilindiği üzere, Kurumumuz idarenin işlem, eylem, tutum ve davranışlarını şikâyet üzerine incelemekte ve idareye önerilerde bulunmaktadır. Bu faaliyetini yerine getirirken de dostane çözüm yöntemlerini benimsemekte, idareyle yakın temas kurarak hukuka uygun işlemler tesis etmeye yönlendirmekte ve özellikle başvuruların gerektirdiği durumlarda hakkaniyet ilkesini kararlarına esas alarak kamunun vicdanı olmaktadır. Ayrıca 6328 sayılı Kanun'un başvuruların incelenme süresi olarak öngördüğü azami altı aylık süreye önemle dikkat edilerek uyuşmazlık hakkındaki önerisini kısa sürede oluşturmakta ve yargı mercilerine intikal edebilecek ihtilafların hızı surette çözüme kavuşmasına katkı sunmaktadır.

Adaletin kısa sürede tecellisini sağlama ve buna uzlaştıracı usullerle ulaşma noktasında, nihai karar aşamasına gelmeden idareyle kurulan irtibat neticesinde çözüme kavuşturulan başvurular için hazırlanan dostane çözüm kararlarının katkısı oldukça önemlidir. Dostane çözüm kararları, başvurunun esası hakkında bir karara varılmadan idarenin başvuranın talebi doğrultusunda davranmaya ikna edildiğini ve zaman kaybetmeden tarafların uzlaştığını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda 2021 yılında başvuruların ortalama sonuçlandırılma süresi 57 gündür. Dostane çözümde ise ortalama süre 47 gün olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca dostane yollarla çözüme kavuşturulan başvuruların %57,8'i 30 gün ve altı sürelerde sonuçlandırılmıştır.

Bununla birlikte, Kurumumuza yapılan başvuruların çok büyük bir çoğunluğu Kanunda belirtilen altı aylık süreyi doldurmadan sonuçlandırılmakta olup 2021 yılında yapılan başvurulardan 432 adedi altı aylık yasal süre içerisinde sonuçlandırılmamıştır. Dolayısıyla altı aylık inceleme süresini aşan dosya sayısının 2021 yılında sonuçlandırılan dosyalara oranı yaklaşık yüzde 2'ye tekabül etmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Başvuruların kanunda belirtilen süre dâhilinde sonuçlandırılmamasının gerekçesi ise, çoğunlukla bilirkişiye görevlendirilmesine gidilmesi durumunda ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında, ilgili idarenin talep edilen bilgi ve belgeleri eksik veya zamanında göndermemesi nedeniyle idare ile birden fazla yazışma yapılması durumunda da yasal inceleme süresi aşılabilmektedir.

3. Kamu Denetçiliği Kurumu, Kuruma iletilen şikâyet başvurularını geçersiz sayabileceği gibi, başvurular hakkında birleştirme kararı, gönderme kararı, incelenemezlik kararı, dostane çözüm kararı, karar verilmesine yer olmadığına dair karar, ret kararı, kısmen tavsiye kısmen ret kararı ve tavsiye kararı verebilmektedir. 2021 yılında yapılan başvurular hakkında verilen kararlar nedir?

Kurumumuza yapılan şikâyet başvurularının incelenmesi neticesinde Kurumumuzca aşağıda yer alan kararlar verilmektedir.

- Gönderme Kararı
- İncelenemezlik Kararı
- Başvurunun Geçersiz Sayılması
- Birleştirme Kararı
- Dostane Çözüm Kararı
- Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar
- Ret Kararı
- Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı
- Tavsiye Kararı

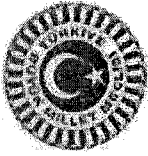
Kurumumuzun görev alanına girmeyen, şikâyet başvurusunda bulunması gereken Kanun'un öngördüğü zorunlu hususları barındırmayan, belli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, sebepleri, konusu ve tarafları aynı olanlar ile daha önce sonuçlandırılan başvurular için **"incelenemezlik kararı"** verilmektedir.

Kurumumuza başvuruda bulunulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekmektedir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular için **"gönderme kararı"** verilip, söz konusu başvuru ilgili idareye gönderilmektedir.

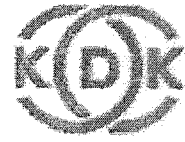
Faks veya elektronik posta yoluyla yapılan başvurulara ait dilekçe asıllarının 15 gün içerisinde Kurumumuza gönderilmemesi halinde ise **"başvurunun geçersiz sayılmasına"** karar verilmektedir.

Aynı sebep ve konuya ilişkin benzer nitelikteki şikâyet başvurularına ilişkin olarak **"birleştirme kararı"** verilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 34'üncü maddesi uyarınca, şikâyetçinin başvurusundan vazgeçmesi, şikâyetçi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi, inceleme ve araştırma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması durumlarında Kurumumuz tarafından **“karar verilmesine yer olmadığına dair karar”** verilmektedir.

İnceleme ve araştırma sonucunda şikâyet konusu iddianın yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde **“tavsiye kararı”**, şikâyet konusu iddianın yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ise **“ret kararı”**, şikâyet konusu iddiaların bir kısmının yerinde bulunduğu bir kısmının ise yerinde bulunmadığı kanaatine varılması halinde ise **“kısmen tavsiye kısmen ret kararı”** verilmektedir.

Kurumumuzun kuruluş amacı ve var olma sebebi dostane çözümü aramak ve bulmaktır. Bu kapsamda Kurumumuzca yapılan girişimler neticesinde şikâyetin dostane yollarla çözülmesi durumunda **“dostane çözüm kararı”** verilmektedir.

Bu kapsamda Kurumumuz, Devletle vatandaş arasındaki uyuşmazlıklarda arabuluculuk ve uzlaşma usulleriyle mahkemesiz barışçı çözüm yolu bulmaya çalışarak idare ile birey arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Ancak bu uzlaşma zemininin mümkün olmadığı durumlarda, bireyin şikâyetinde haklı olduğu da tespit edilmiş ise idareye tavsiyede bulunmaktadır. İşte bu dostane çözüm yöntemleri ve tavsiye kararları ile Kurumumuz yumuşak bir güç olarak Türk kamu yönetimine katkı sağlamaya çalışmaktadır.

Netice itibariyle Kurumumuza yapılan her bir başvuru titizlikle incelenerek yukarıda yer verilen karar türlerinden biri ile sonuçlandırılmakta; bu çerçevede olumlu veya olumsuz sonuçlanan herhangi bir başvuru bulunmamaktadır. Kurumumuzca verilen kararların türlerini yıllar itibariyle gösterir tabloda ise aşağıda sunulmuştur.

Karar Türleri	2021	Yüzde %
Gönderme Kararı	7.144	38,94%
İncelenemezlik Kararı	5.514	30,05%
Başvurunun Geçersiz Sayılması	426	2,32%
Birleştirme Kararı	95	0,52%
Ayırma Kararı	36	0,20%
Dostane Çözüm Kararı ¹	1.928	10,51%
KVYO	280	1,53%
Tavsiye Kararı	1.201	6,55%
Ret Kararı	1.320	7,19%
K. Tavsiye K. Ret Kararı	403	2,20%

¹ 2021 yılında 1.928 adedi Dostane Çözüm Kararının yanı sıra 1.232 adet başvuru Gönderme Kararı ile çözüme kavuşmuştur. Dolayısıyla 2021 yılında dostane yollarla çözüme kavuşturulan başvuru sayısı toplam 3.160 olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Karar Toplamı	18.347
Birleştirme Karar ile Sonuçlanan Dosya Sayısı (+)	1.393
Sonuçlanan Toplam Dosya Sayısı	19.740

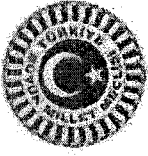
4. Kurum tarafından verilen kısmen tavsiye kısmen ret kararı ile tavsiye kararı kaçtır? İdare, Kurum tarafından verilen bu yöndeki kararların kaçına uymuştur? Kamu Denetçiliği Kurumunun bu yöndeki kararlarına uyum oranı 2021 yılı için kaçtır?

Kurumumuzca yapılan başvuruların inceleme ve araştırılması sonucunda şikâyetin yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde Tavsiye Kararı; kısmen yerinde olduğu kanaatine varılması halinde ise Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı verilmektedir.

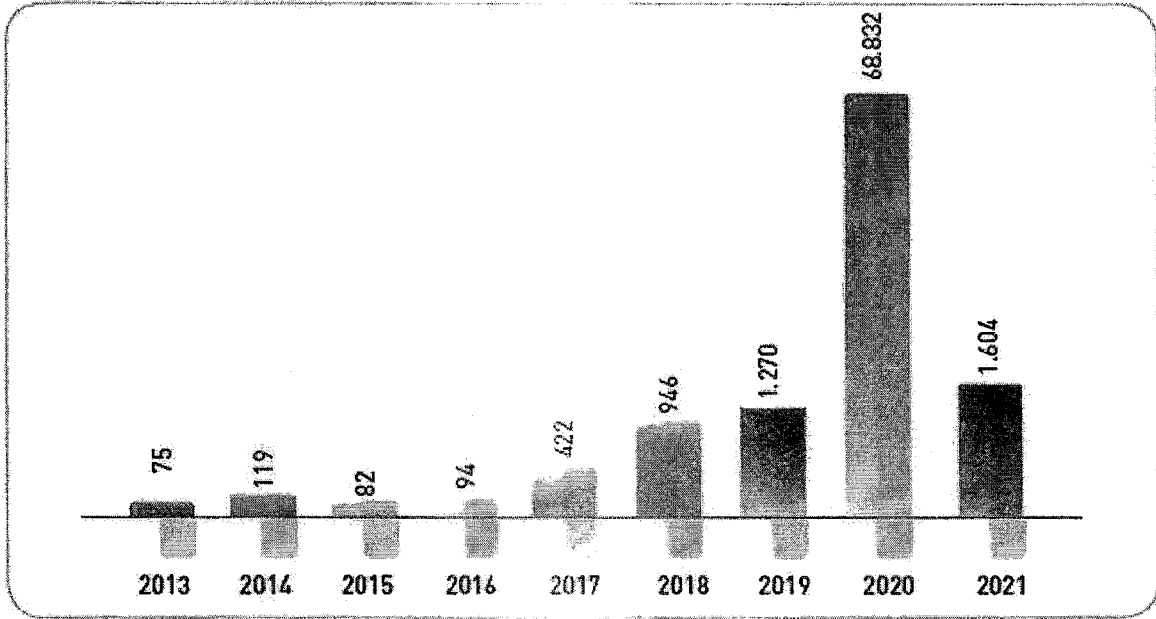
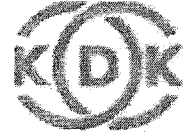
Aşağıdaki tabloda ise, Kurumumuz tarafından verilen tavsiye kararı ile kısmen tavsiye kısmen ret kararı sayılarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Karar Türü	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
Tavsiye Kararı	64	93	56	62	245	677	860	68.128	1.201	71.358
Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı	11	26	26	32	177	269	410	704	403	2.058
Toplam	75	119	82	94	422	946	1.270	68.832	1.604	73.444

Kurumumuza 2017 yılından itibaren yapılan başvuru sayısının artmasıyla birlikte nitelikli veya kabul edilebilir başvurularda da yükselme görülmüş ve idarelere verilen tavsiye kararlarında ciddi bir artış yaşanmıştır. Aşağıdaki grafikte ise toplam tavsiye karar sayılarındaki artış görülebilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Uyum oranlarına bakıldığında da yine 2017 yılından itibaren ciddi bir artış yaşandığı görülmektedir. Bu kapsamda, 2013 yılında %20, 2014 yılında %39, 2015 yılında %37, 2016 yılında %42 iken, 2017 yılında 23 puanlık bir artış göstererek %65'e yükselmiş, 2018 yılında ise yine artış göstererek %70'e ulaşmış, 2019 yılında ise 5 puanlık artışla %75 ve 2020 yılında da artarak %76,38 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılına bakıldığında ise uyum oranı 21 Şubat 2022 tarihi itibarıyla %79,34'e yükselmiştir.

2021 yılında tavsiye yönünde verilen **1.604 adet kararımızın, 1.400 adedi hakkında uyulup uyulmayacağı yönünde bilgi verilmişken, 17 adedi hakkında kararın değerlendirme aşamasında olduğu** iletilmiştir. 187 adet karara ilişkin olarak ise henüz bir cevap verilmemiştir.

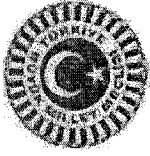
21 Şubat 2022 tarihi itibarıyla kararlarımıza ilişkin cevap veren **1.400 idarenin** cevapları değerlendirildiğinde ise;

- ❖ **1.106 adet** kararımıza ilgili idareler **uyacağını belirtmiş,**
- ❖ **294 adet** ise ilgili idareler gerekçe bildirmiştir.

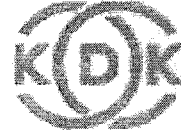
Tüm bu hususlar değerlendirildiğinde 21 Şubat 2022 tarihi itibarıyla Kurumumuzun verdiği tavsiye kararlarına uyum oranı 2021 yılı sonu itibarıyla **%79,00** olarak gerçekleşmiştir.

5. Kamu Denetçiliği Kurumunca verilen tavsiye kararlarına uymayan idareler hangileridir? KDK kararlarına uymayan idareler ayrı ayrı belirtmek üzere 2021 yılında kaç adet karara uymamışlardır?

Aşağıdaki tablolarda, 2021 yılında tavsiye kararı verilen idarelerin bilgilerini içermektedir. Bahse konu tablolar tavsiye kararı verilen idarelere, verilen tavsiye karar sayısına ve oranına,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

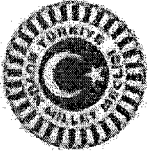
uyulan tavsiye karar sayısına ve uyum oranına ilişkin bilgileri içermektedir². Tablodaki idarelerin adları, tavsiye kararı verildiği yılda mevcut olan adlardan oluşmaktadır.

2021 Yılı ³ Başvuruya Konu İdareler	Verilen Tavsiye Sayısı ⁴	İdarenin Cevap Verdiği Kararı Sayısı	Uyduğu Tavsiye Sayısı	Uyma Yüzdesi (%)	Gerekçe Bildirilen Tavsiye Sayısı
Adalet Bakanlığı	245	235	230	97,87%	5
Üniversite ve Fakülteler	217	202	158	78,21%	44
Banka ve Finans Kuruluşları	209	209	209	100%	-
Sağlık Bakanlığı	171	148	120	81,08%	28
Mahalli idareler	150	92	57	61,95%	35
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı	94	89	25	28,08%	64
Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü	73	70	69	98,57%	1
Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği	56	56	55	98,21%	1
Milli Eğitim Bakanlığı	54	41	22	53,65%	19
Valilik, Kaymakamlık	35	23	13	56,52%	10
Hazine ve Maliye Bakanlığı	32	21	13	61,90%	8
İçişleri Bakanlığı	32	27	20	74,07%	7
Emniyet Genel Müdürlüğü	32	30	12	40,00%	18
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Mülga)	28	27	27	100,00%	-
Tarım ve Orman Bakanlığı	19	12	11	91,66%	1
Diğer	14	11	9	81,81%	2
Ticaret Bakanlığı	14	4	2	50,00%	2
Oda, Birlik, Dernek, Vakıf	13	12	6	50,00%	6
Gelir İdaresi Başkanlığı	13	13	3	23,07%	10
Milli Savunma Bakanlığı	12	9	5	55,55%	4
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	11	9	7	77,77%	2
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı	11	11	10	90,90%	1
Karayolları Genel Müdürlüğü	10	3	3	100,00%	-
Mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	9	9	5	55,55%	4
Gençlik ve Spor Bakanlığı	8	4	3	75,00%	1
Türkiye İş Kurumu	7	4	2	50,00%	2

² Kurumumuz birden fazla idareyi ilgilendiren kararları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tümüne ilettiğinden yıllar itibarıyla verilen tavsiye kararı sayısı ile tavsiye kararı verilen idare sayıları farklılık göstermektedir.

³ 2021 yılında verilen tavsiye kararlarına yasal yanıt verme süresi devam eden idareler bulunduğundan uyulan ve gerekçe bildirilen tavsiye kararlarının toplamı verilen tavsiye karar sayısını veremeyebilmektedir.

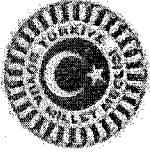
⁴ İdarelere bilgi için gönderilen tavsiye kararları veriye dâhil edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

2021 Yılı ³ Başvuruya Konu İdareler	Verilen Tavsiye Sayısı ⁴	İdarenin Cevap Verdiği Kararı Sayısı	Uyduğu Tavsiye Sayısı	Uyma Yüzdesi (%)	Gerekçe Bildirilen Tavsiye Sayısı
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	7	4	3	75,00%	1
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	6	5	2	40,00%	3
Kültür ve Turizm Bakanlığı	6	3	1	33,33%	2
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü	6	6	3	50,00%	3
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı	5	3	2	66,66%	1
Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü	5	4	2	50,00%	2
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	5	4	2	50,00%	2
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	5	4	4	100,00%	-
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	5	4	4	100,00%	-
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü	5	3	3	100,00%	-
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	5	4	2	50,00%	2
Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu	4	4	3	75,00%	1
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	3	3	2	66,66%	1
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı	3	3	-	0,00%	3
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı	3	3	2	66,66%	1
Diyanet İşleri Başkanlığı	3	2	-	0,00%	2
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı	2	2	2	100,00%	-
Elektrik Dağıtım Şirketleri	2	2	2	100,00%	-
Orman Genel Müdürlüğü	2	2	2	100,00%	-
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü	2	2	2	100,00%	-
Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı	2	2	1	50,00%	1
Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	2	2	1	50,00%	1
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)	2	2	1	50,00%	1
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanlığı	2	1	1	100,00%	-
Hâkimler ve Savcılar Kurulu	1	1	1	100,00%	-
TOPLAM	1.662	1.446	1.144		302

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

6. Kamu Denetçiliği Kurumunun 2021 yıllarında uyulmayan kararları nelerdir?

Genel olarak idarelerin tavsiye kararlarına yanıt olarak verdikleri gerekçeler incelendiğinde; devam eden yargı süreçlerinin ileri sürüldüğü, bütçeye ek yük getirme kaygısının dile getirildiği, mali sonuçları olan konularda risk almaktan kaçınıldığı, fiili imkânsızlık ve benzeri hususların ileri sürüldüğü ve son olarak hakkaniyet ilkesi gözetilerek verilen başvurularda mevcut mevzuatın öne sürüldüğü görülmektedir.

Bu kapsamda 2021 yılında uyulmayan kararlara⁵ ilişkin konu dağılımı gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

2021 Yılı Başvuruların Konu ve Alanı	Uyulan Tavsiye Sayısı	Gerekçe Bildirilen Karar Sayısı
Adalet, milli savunma ve güvenlik	245	235
Ailenin korunması	217	202
Bilim, sanat, kültür ve turizm	209	209
Çalışma ve sosyal güvenlik	171	148
Çocuk Hakları	150	92
Diğer	94	89
Eğitim-öğretim, gençlik ve spor	73	70
Ekonomi, maliye ve vergi	56	56
Enerji, sanayi, gümrük ve ticaret	54	41
Engelli hakları	35	23
Gıda, tarım ve hayvancılık	32	21
İnsan hakları	32	27
Kadın Hakları	32	30
Kamu personel rejimi	28	27
Kamu personel rejimi 2	19	12
Mahalli idarelerce yürütülen hizmetler	14	11
Mülkiyet hakkı	14	4
Nüfus, vatandaşlık, mülteci ve sığınmacı hakları	13	12
Orman, su, çevre ve şehircilik	13	13
Sağlık	12	9
Sosyal hizmetler	11	9
Ulaştırma, basın ve iletişim	7	2
TOPLAM	1.144	302

7. KDK kararlarına uymayan kurumlar hakkında bir yaptırım kararı uygulanmamaktadır. Kurumların KDK kararlarına uyma oranının artırılması için ne gibi önlemler alınması planlanmaktadır?

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununa göre, Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı

⁵ Kurumumuz birden fazla idareyi ilgilendiren kararları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tümüne ilettiğinden yıllar itibarıyla verilen tavsiye kararı sayısı ile tavsiye kararı verilen idare sayıları farklılık göstermektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.

Tüm dünya uygulamalarına bakıldığında da ombudsman kararlarının tavsiye niteliğinde olduğu ve herhangi bir yaptırımı bulunmadığı görülecektir. Ancak ombudsmanlık kurumlarının kamu vicdanını temsil etmesi, bir hak arama, insan hakları ve adalet kurumu olması sebebiyle hukuk devleti ilkesinin yerine getirilmesinde bir mihenk taşıdır. Bu nedenle ombudsmanlık kurumlarının kararlarına uymak kamu kurum ve kuruluşlarını hukuki açıdan güçlendirmekte, kamuoyu nezdinde daha itibarlı hale getirmektedir.

Ombudsman kararlarının uyulma oranı ise, ülke meclislerinin desteği, basın desteği, kamuoyu ve sivil toplum baskısı ve uymayan idarelerin deşifresi vb. yöntemlerle yükselmektedir.

Kurumumuz da idarelerin kararlara uyma oranlarının yükselmesi için çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bunun için öncelikle Kurumumuzun kamuoyu nezdindeki farkındalığının artırılması hedefini gerçekleştirmek amacıyla Basın Danışmanlığı ile kurumsal iletişimin işlevsellik kazandırılması amacıyla Kurumsal İletişim Birimi oluşturulmuştur. Böylece, Kuruma ilişkin farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmaların söz konusu birimler tarafından yapılması planlanmıştır. Akabinde ise, tavsiye, gönderme, dostane çözüm kararlarının takibinin sistematik olarak yapılması için Araştırma, Takip ve Değerlendirme Bürosu kurulmuştur. Böylece, gerek kararların takibi gerekse idarelerle olan etkin iletişim noktasında yürütülen faaliyetler ile kararlara uyum oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Ayrıca, bakan, bakan yardımcısı ve genel müdürler başta olmak üzere idarenin en üst düzey yetkilileriyle yapılan toplantı ve iş birliği görüşmeleri de uyum oranının artmasına büyük katkı sağlamaktadır.

Öte yandan Kurumumuz, denetim faaliyetlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına gerçekleştirmekte ve gücünü Yüce Meclisin manevi şahsiyetinden almaktadır. Bu kapsamda, Dilekçe ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan kurulu Karma Komisyona her yıl sunulan yıllık raporlarımızın görüşülmesi de kararlarımıza uyum oranının artmasına katkı sağlamaktadır. Özellikle Alt Komisyon toplantılarında Kurumumuzun verdiği tavsiye kararlarına uymayan/uyamayan ya da istediği bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan kurum temsilcilerinin dinlenmesinin uyum oranlarında olumlu yansımalara sebep olmaktadır.